

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/9402,Podpisanie-polsko-węgierskiej-umowy-o-badaniach-i-edukacji-historycznej-Budapeszt.html>
04.05.2024, 15:43

Podpisanie polsko-węgierskiej umowy o badaniach i edukacji historycznej - Budapeszt, 22 kwietnia 2015

W środę (22 kwietnia 2015) w gmachu węgierskiego parlamentu w Budapeszcie prezesi węgierskiego Komitetu Pamięci Narodowej (Nemzeti Emlékezet Bizottságának - NEB) Réka Földvárnyé Kiss i polskiego Instytutu Pamięci Narodowej Łukasz Kamiński podpisali umowę o współpracy w obszarze edukacji, badań historycznych i dokumentacji archiwalnej. Tego samego dnia oboje prezesi wygłosili wykład do kadry naukowej i studentów Narodowego Uniwersytetu Służby Publicznej w Budapeszcie na temat pamięci o totalitaryzmach w XX wieku.

Wicemarszałek węgierskiego Parlamentu Gergely Gulyás podkreślił w swoim wystąpieniu rolę IPN jako najważniejszego autorytetu w poznawaniu historii komunizmu. IPN komplementowała także prezes NEB Réka Földvárnyé Kiss. Określiła Instytut mianem najważniejszego ośrodka w Europie Środkowo-Wschodniej rozliczającego okres dyktatury.

Umowa obu instytucji przewiduje m.in. wspieranie wspólnych projektów, wzajemne tłumaczenie i wydawanie publikacji, wymianę ekspertów i pracowników, współpracę przy organizacji wystaw, organizowanie przedsięwzięć naukowych i edukacyjnych, mających na celu lepsze poznanie dziedzictwa historycznego i kulturalnego obu krajów oraz udostępnianie

dokumentacji archiwalnej.

Węgierski NEB jest instytucją naukową. Ma tworzyć programy naukowe i badawcze dla dokładnego zbadania mechanizmów i struktur władzy w okresie dyktatury komunistycznej. Zadaniem Komitetu jest zbieranie i analiza danych, tworzenie raportów dotyczących struktur władzy i osób na kierowniczych stanowiskach w partii i komunistycznym aparacie władzy. Oprócz działalności naukowej, Komitet ma również pełnić rolę edukacyjną, m.in. publikując swoje ustalenia w internecie.

Komitet na podstawie zebranych przez siebie informacji ma także prawo uruchamiać procedurę karną w Prokuraturze Generalnej. Jego zadaniem jest współpraca z wydziałem Prokuratury, który zajmuje się ściganiem zbrodni z przeszłości.

Warto wspomnieć, że, niezależnie od Komitetu, od lat istnieją na Węgrzech Archiwa Historyczne Węgierskiego Bezpieczeństwa Państwowego, które pełnią podobną rolę jak Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów IPN.

Członków Komitetu na 9-letnią kadencję powołuje Parlament (trzech) i po jednym prezes Węgierskiej Akademii Nauk i Minister Administracji i Sprawiedliwości. NEB rozpoczął działalność na początku 2014 roku. Co ciekawe, dla członków Komitetu ustalono limit wieku – żaden z nich nie może być urodzony przed 14 lutego 1972, co gwarantuje, że w chwili reorganizacji komunistycznej służby bezpieczeństwa, nikt z nich nie miał więcej niż 18 lat.

Delegacja NEB z Rékai Földvárné Kiss na czele gościła w Warszawie w październiku ub.r. Wtedy ustalono główne punkty obecnie podpisanej umowy.